

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/5315

Sayı : B.13.SGB.0.11.00.00-610 2540
Konu : Yazılı Soru Önergesi

4 - Aralık 2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

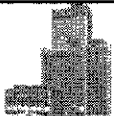
İlgi : 14/11/2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9158 sayılı yazımız.

İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL'e ait 7/5315 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya ilişkin cevabi bilgi ve değerlendirmeler ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK : 1 yazı

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SEBAHAT TUNCEL'E AİT 7/5315 ESAS NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Bilindiği üzere, gerek 2007 yılında televizyonda yayınlanan Arena programı ve ilgili gazete haberlerinde bahsedilen hususlar, Bakanlığımızca ihbar kabul edilerek, 2007 yılında programlı teftişlerin yanı sıra özel olarak İstanbul Grup Başkanlığımız tarafından Tekirdağ, Çorlu ve İstanbul'da faaliyet göstermekte olan kot taşlama işyerlerinde denetimler gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca 2008 yılında da, İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü, Sağlık Bakanlığı İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Bursa Verem Savaş Derneği tarafından yürütülen "Kot Kumlama Yapılan İşyerlerinde Çalışanların Çalışma Koşulları ve Silikozis Sıklığını Araştırma Ortak Projesi" kapsamında, İstanbul, Tekirdağ/Çorlu bölgelerinde faaliyet gösteren kumlama yapan veya daha önce kumlama yapmış işçisi bulunan işyerlerinde akciğer radyografisi çekilen ve solunum fonksiyon testi yapılan işçilerde değerlendirmeler sonucunda meslek hastalığı (Pnömokonyoz) şüphesi saptandığı bildirilen işyerleri belirlenmiştir.

Ankara ve İstanbul meslek hastalıkları hastaneleri ile yazışmalar yapılarak 2007 ve 2008 yılları içinde, kot kumlama işinde çalışması neticesinde silikozis teşhisi konulan işçilerin isimlerinin, bu işte çalıştıkları toplam sürenin ve varsa çalıştıkları işyerine ilişkin bilgilerin (unvanı, adresleri vb.) il sınırları içerisinde kot taşlama yapılan işyerlerinin listelerinin denetim programlarına alınmak üzere İş Teftiş Kurul Başkanlığına bildirilmesi istenmiştir.

Gerek meslek hastalıkları hastanelerinden gelen bilgiler, gerekse işyerlerinden temin edilen listeler düzenlenerek toplam 71 işyerinde yapılan teftiş sonunda 11 işyerinin kapalı olduğu tespit edilmiş, 60 işyerinde ise teftiş sonuçlandırılmıştır.

Bu işyerlerinden çalışanlar için hayati tehlike tespit edilen bir işyerinde çalışma ortamında silis tozunun ortama yayılmasını önleyecek şekilde cebri çekişin olmaması, silisi teneffüs etmeyi önlemek üzere çalışanlara filtreli toz maskesi verilmemesi ve bu işlerde çalışanların periyodik olarak akciğer filmlerinin alınmaması hususlarının çalışanlar için hayati tehlike teşkil ettiği belirtilerek 4857 sayılı İş Kanununun 79. maddesi uyarınca işyerinin KAPATILMASI istenmiştir.

Diğer işyerlerinde yapılan teftişler sonucunda, yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve yapılan denetimlerdeki uyarılara rağmen gerekli düzenlemeleri yapmayan işveren veya işveren vekillerine mevzuatımızla belirlenen kurallar çerçevesinde, gerekli yaptırımlar uygulanmıştır.

2009 yılında İş Teftiş İstanbul Grup Başkanlığımızın yanı sıra diğer grup Başkanlıklarımızın faaliyet alanına giren illerde bulunan tekstil işyerleri ile işyerinde kot taşlama yapıldığı konusunda duyum alınan veya ihbarda bulunulan işyerlerinin teftiş programlarına alınması programlanmıştır.

İşyerleri, kot taşlama işyerleri iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftişe yetkili İş Müfettişleri tarafından, iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tüm mevzuat hükümleri göz önünde bulundurularak gerek programlı, gerekse de programsız denetimlerle incelenmektedir. Teftişlerdeki hedef, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin aldırılarak (uygun havalandırma sistemlerinin alındığı, etkin ve uygun maske, gözlük vb. kişisel koruyucu malzemelerin kullanıldığı, uygun eğitimlerin verildiği vb.) zararlı kimyasal maddeye maruziyetin minimuma indirilmesidir. Ancak bunun sağlanmadığı durumlarda, 4857 Sayılı İş Kanununda yukarıda belirtilen yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve yapılan denetimlerdeki uyarılara rağmen gerekli düzenlemeleri yapmayan işveren veya işveren vekillerine mevzuatımızla belirlenen kurallar çerçevesinde, idari para cezası, işin durdurulması ve işyerinin kapatılması müeyyideleri uygulanmaktadır."

Ülkemizde silikoz vakalarının saptanması ve yeni ortaya çıkabilecek vakaların önlenmesi açısından kumlama yapılan işyerlerindeki mevcut durumun bilinmesi amacıyla İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü ile İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Bursa Verem Savaş Derneği ortaklaşa "Kot Kumlama Yapılan İşyerlerinde Çalışanların Çalışma Koşulları ve Silikoz Sıklığını Araştırma Ortak Projesi"ni yürütmüştür. Proje; 23/05/2007 Tarihli makam onayı ile başlamıştır. Haziran-Eylül 2007 tarihlerinde saha ölçümleri yapılmıştır.

Proje kapsamında İstanbul ve Tekirdağ/Çorlu Bölgelerinde kot kumlama yapan 15 işyerinde 93 işçiye ulaşılmıştır. Bu kapsamda işçilere akciğer grafisi ve solunum fonksiyon testi uygulanmıştır. Değerlendirmeye alınan 85 adet akciğer radyografisinden %38.8' inde silikozla uyumlu radyolojik bulgular saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar işverenlere, İstanbul Meslek Hastalıkları Hastanesi'ne ve İş Teftiş Kurulu Başkanlığı'na iletilmiştir.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) ve Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) ortaklaşa hazırladığı "ILO/WHO Silikozun Küresel Önlenmesi Programı" ile uyumlu olarak ülkemizde İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Eylem Planı" "Tozla Mücadele Komisyonu" na sunulmuş ve 07.12.2006 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe konulmuştur. "Ulusal Pnömokonyoz Önleme Eylem Planı" nın uygulanmasında üretimde asbest kullanan işyerleri ile kuvars öğütme ve kuvars ile kumlama yapılan işyerleri öncelikli pilot çalışma alanı olarak seçilmiştir.

506 sayılı sosyal sigortalar kanunu'nun "Sağlanan yardımlar" başlıklı 12'inci maddesinde "İş kazaları ile meslek hastalıkları halinde sağlanan yardımlar

A) Sağlık yardımı yapılması,

B) Geçici iş göremezlik süresince günlük ödenek verilmesi,

C) Sürekli iş göremezlik hallerinde gelir verilmesi,

D) Protez araç ve gereçlerinin sağlanması, takılması, onarılması ve yenilenmesi,

E) (A) ve (D) fıkralarında yazılı yardımlar için sigortalının başka yere gönderilmesi,

F) İş kazası veya meslek hastalığı dolayısı ile bedeni veya ruhi bir arızaya uğrayanlardan, yurt içinde tedavisi kabil olmayıp, ancak yabancı bir ülkede kısmen veya tamamen tedavisi mümkün görülen ve mesleğinde uğradığı iş göremezlik derecesinin azalabileceği kurum sağlık tesisleri sağlık kurulu raporu ile tespit edilen sigortalının ve bu raporda belirtilmişse, beraber gidecek kimselerin yabancı ülkelere gidip gelme yol paraları ile o yerdeki kalış ve tedavi masraflarının ödenmesi, (Sağlık Kurulunca verilen rapora Kurum veya sigortalı itiraz ederse, bu husus Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır).

G) Cenaze masrafı karşılığı verilmesi,

H) Sigortalının ölümünde hak sahiplerine gelir bağlanması," denilmektedir.

Ayrıca 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren **5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu** "İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortasından sağlanan haklar" başlıklı 16'ıncı maddesinde; "İş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

a) Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi.

b) Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması.

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması.

d) Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.

e) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi.

Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince, günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir. denilmektedir.

Söz konusu işyerlerinin denetimleri İş Teftiş Kurulu Başkanlığı tarafından yürütülmektedir.

Silika, kumlamacılık sektöründen başka tekstil maden, kazı, tünel açma, seramik gibi birçok sektörde kullanılmaktadır. Silikoz açısından riskli bu sektörlerde çalışanların sağlık ve güvenliklerinin olumsuz anlamda etkilenmemesi için çalışma hayatına yönelik yasal düzenlemeler mevcuttur.

11.10.2008 tarih ve 27021 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “Çalışma Gücü ve Meslekte Kazanma Gücü Kaybı Oranı Tespit İşlemleri Yönetmeliği” ne göre;

A Grubu: Kimyasal maddelerle olan meslek hastalıkları,

B Grubu: Mesleki cilt hastalıkları,

C Grubu: Pnömonyozlar ve diğer mesleki solunum sistemi hastalıkları,

D Grubu: Meslek bulaşıcı hastalıklar,

E Grubu: Fizik etkenlerle olan meslek hastalıkları,

olmak üzere meslek hastalıkları 5 ana grupta ve 74 alt başlıkta sınıflandırılmıştır.

Bakanlığımız iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek, iş sağlığı ve güvenliği alanında toplumsal duyarlılığı artırmak amacıyla birçok proje ve kampanya düzenlenmektedir. Bu çalışmalardan bazıları aşağıda sunulmuştur;

-Madencilik Sektöründe İş Sağlığı ve Güvenliği Kampanyası(2007-2008)

-Kumlama Yapılan İşyerlerinde Çalışanların Çalışma Koşulları ve Silikoz Sıklığını Araştırma Projesi(2007

-Diş Protezi Laboratuvarlarında Sağlık ve Güvenlik Risk Faktörlerinin Araştırılması Projesi(2007)

-Hava Trafik Kontrolörlerinde Stres Araştırması(2007-2008)

-İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Şartlarının İyileştirilmesi Projesi(2008-2010)

-Unlu Mamul Üretimi Yapan İşletmede Çalışanlarda, Un Tozu ve Katalizörlere Karşı Gelişebilecek İmmünolojik Duyarlılığa Bağlı Olarak Meydana Gelen, Solunum Sistemi

Bulguları ile Astım Prevalansı Ortak Araştırma Projesi(2008)

-Tersane sektörüne yönelik, İSG profesyonelleri ve çalışanlara yönelik eğitim faaliyetleri

(2008)

-İnşaatlarda İş Sağlığı ve Güvenliği Protokolü(2007-2008)

